

**DR. PROF. EM. KOVÁCS
ÁRPÁD**
A STRATÉGIAI TANÁCSADÓ
TESTÜLET TAGJA
MINISZTERELNÖKSÉG

Kora őszi vázlat a világról és rólunk

– 2025. szeptember –

A világgazdaság súlypontváltása

Az E7/BRICS országok (Kína, India, Brazília, Oroszország, Indonézia, Mexikó, Törökország) gazdasági súlya 2050-re kétszerese lesz a G7 országokénak, Európa részesedése a világ GDP-jéből harmadára, mintegy 10 százalékra csökken

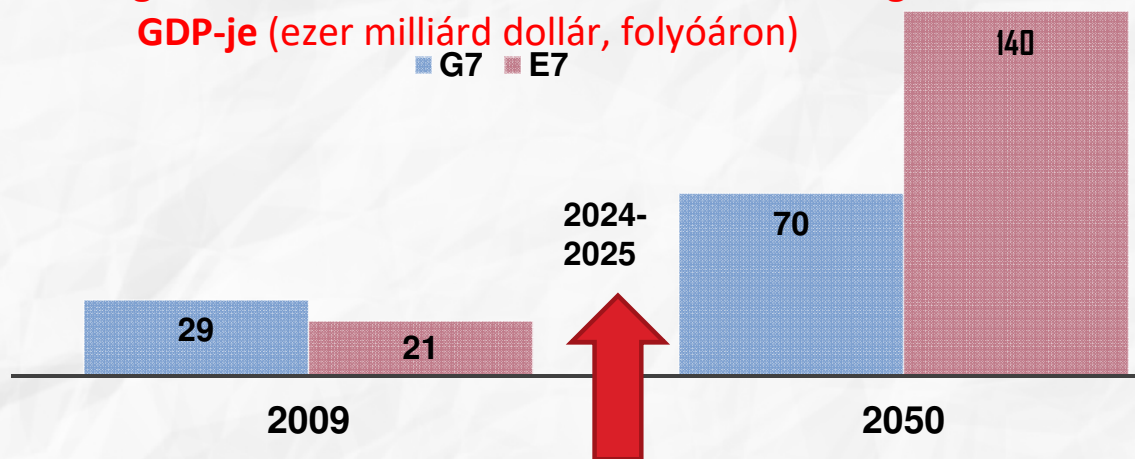
Világkereskedelmi helyzetkép

- Az orosz-ukrán háború és szankciós következményei érdemében nem befolyásolják a trendet, de gyorsítják Európa leértékelődését, beleértve az orosz gazdasági részesedés mérséklődését is
- A világexport 80 százalékát ma mintegy 600 multinacionális vállalat adja, ők dominálják a piacokat, a versenyt, a gazdaságpolitikai és a kereskedelmi szabályokat, tekintettel kell rájuk lenni a nemzeti gazdaságpolitikáknak, míg ma ezek a vállalatok nagyrészt nyugati országokban nőttek fel, helyüket az E7/BRICS országok óriásvállalatai vehetik át

Gazdasági hatalomváltás: az E7/BRICS és a G7 országok

GDP-je (ezer milliárd dollár, folyóáron)

■ G7 ■ E7

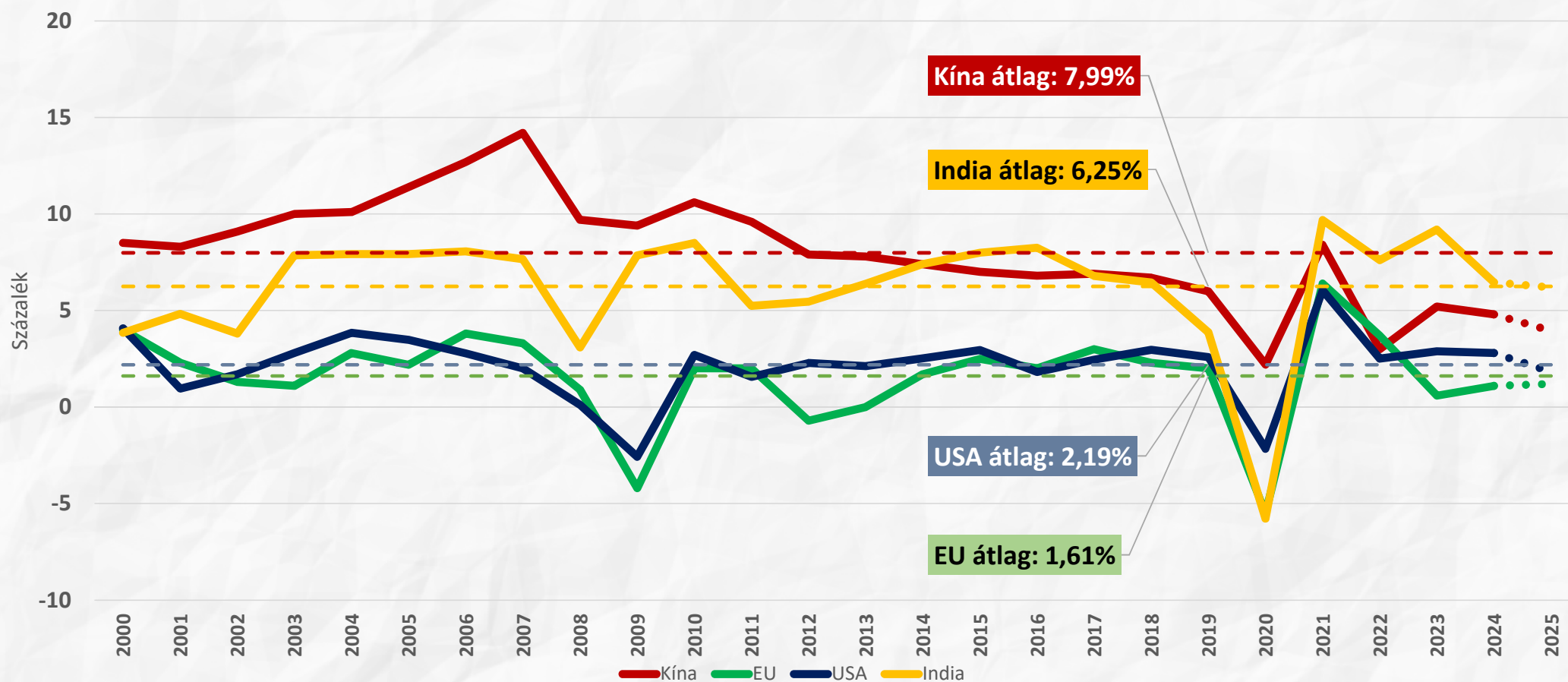

A koronavírus-járvány és az orosz-ukrán háború ebben is átrendezést, a fejlődő országok javára felgyorsulást hozott. A fordulópontnál tartunk kb. 110 trillió dollárnál, ami azt jelenti, hogy az ábrán szereplő, korábban csak 2050-re várt globális teljesítményt már 2039-re elérheti a világ!

- A szabadkereskedelmet hirdető fejlett nyugati országok egyre jobban védik saját piacaikat (pl. USA védővámok)
- Kína és a többi fejlődő ország a szabadkereskedelem legfőbb támogatójává válik
- A szabadkereskedelmi egyezmények környezetvédelmi és fogyasztóvédelmi szabályozások helyett hatalmi-gazdasági logika mentén születnek a jövőben is.
- A belőlük származó előnyöket a tőkeerős transznacionális cégek fölőzik le

Az USA, Kína, India és az EU országainak átlagos gazdasági növekedése 2000 - 2025

Kína és India fejlődése kiugró

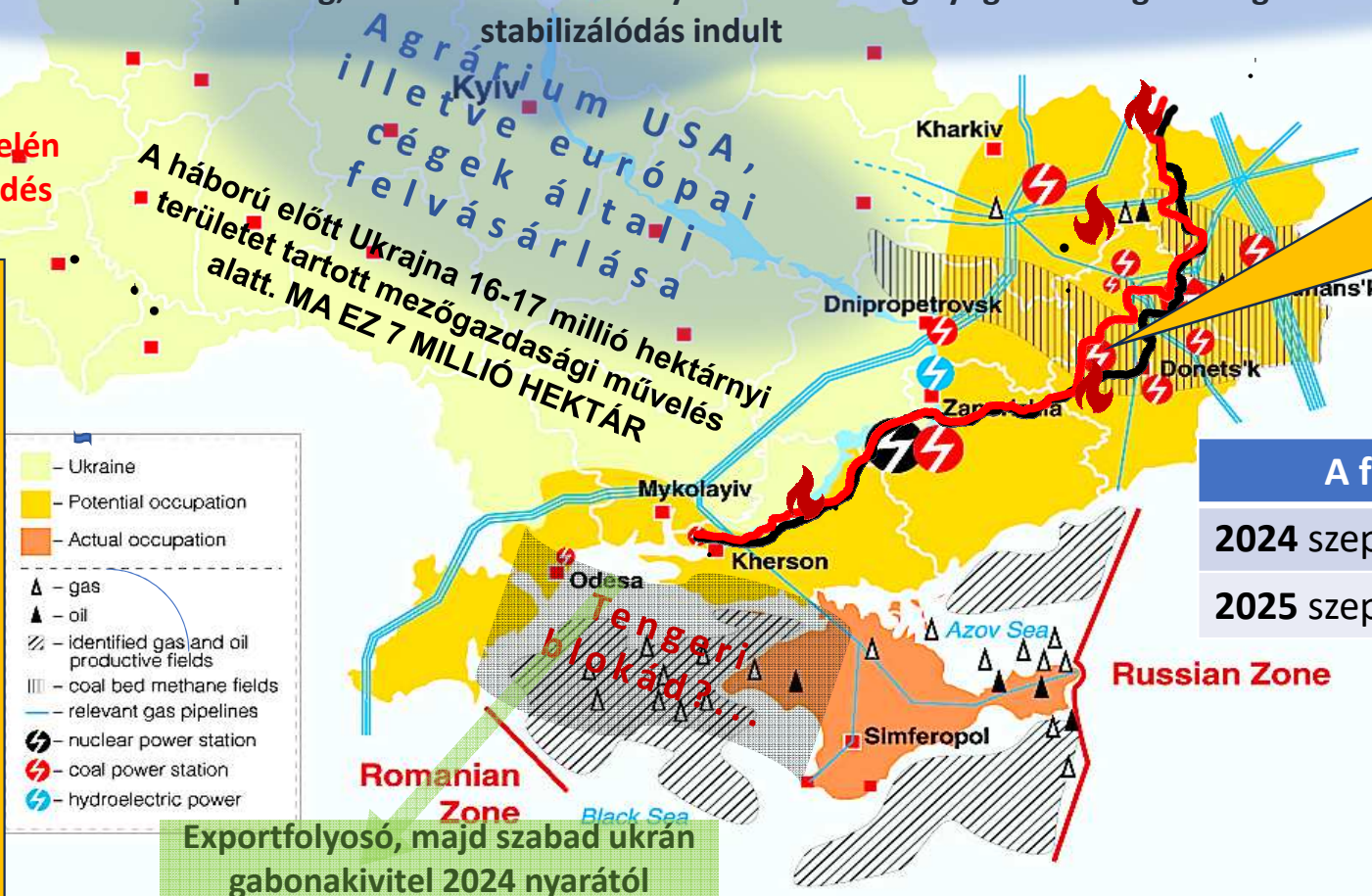
Forrás: IMF 2025 áprilisi adatai alapján, STT Titkárság szerkesztése, Balogh Attila

A háború és egy kis gazdasági földrajz: a térkép eredetileg a potenciális orosz területi igényekről készült 2014-ben ...

A nyugati támogatás a fegyverszállításokkal együtt két - késfél év alatt mintegy 400 milliárd dollárt, a háború előtti ukrán nemzeti termék háromszorosát tesz ki, lényegében nincs saját finanszírozási képesség, de a külső források nyomán az ország nyugati felén gazdasági stabilizálódás indult

Ukrajna nyugati felén gazdasági növekedés

Oroszország számára a Donyeck-medence 53 ezer km²-nek birtoklása stratégiai jelentőségű. Bár a régió nyersanyagokban, főként szénben és lítiumban gazdag, Moszkvának nem erre van elsősorban szüksége. Sokkal fontosabb, hogy a térség Ukrajna ipari és energetikai bázisának kulcseleme volt a háború előtt. Megszerzésével Oroszország súlyosan gyengíthetné Kijevet: a háború előtt az ukrán nyersanyagok 90, az ipari teljesítmény 25 százaléka innen származott

Lényegében állóháború, majd lassú orosz előrenyomulás Donbaszban

A front helyzete:

2024 szept. 1

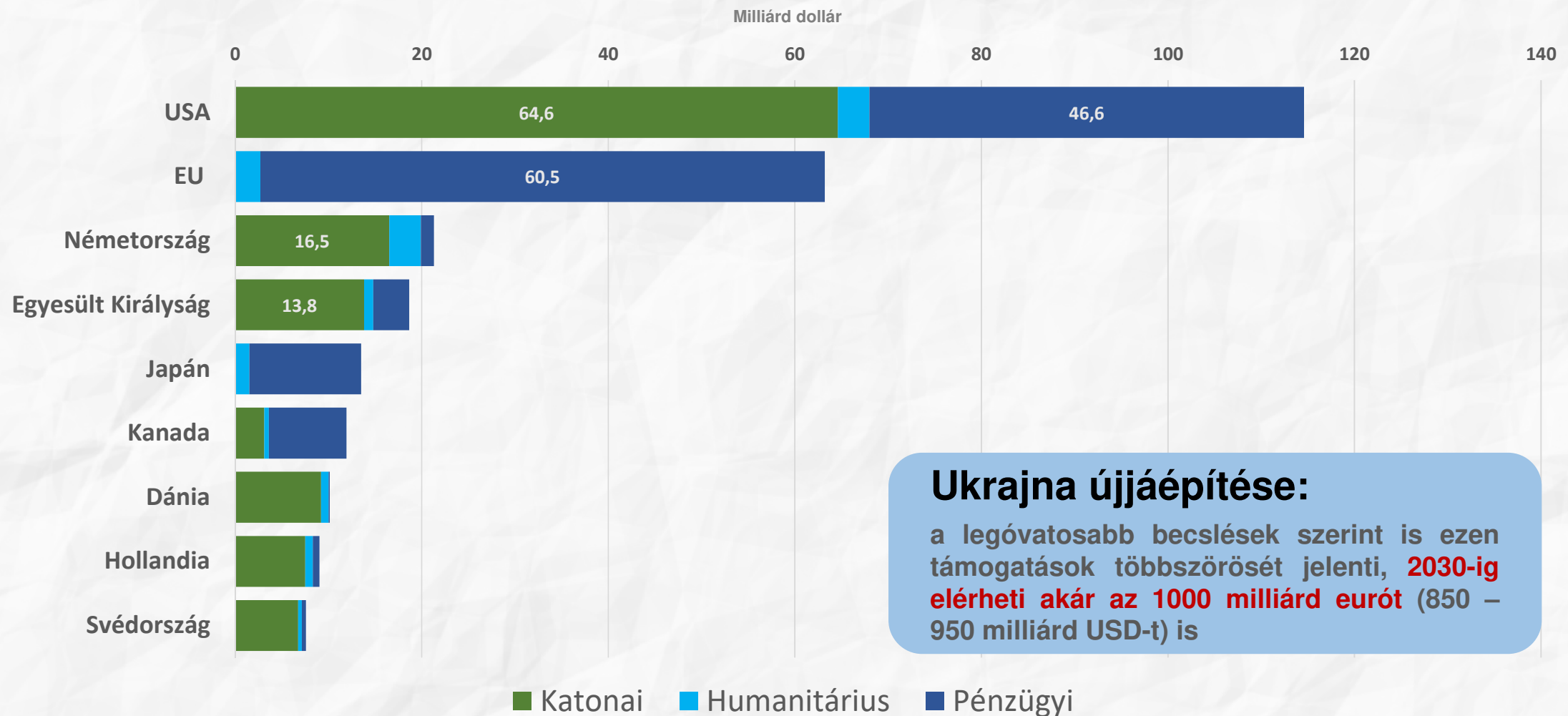

2025 szept. 1

Ukrajnának nyújtott támogatások

2022. január és 2025. június között

Ukrajna újjáépítése:
a legóvatosabb becslések szerint is ezen támogatások többszörösét jelenti, **2030-ig elérheti akár az 1000 milliárd eurót** (850 – 950 milliárd USD-t) is

Néhány jellemző növekedési adat 2024 - 2026 (%)

A V-4 országok és köztük Magyarország várhatóan az EU átlag felett fog teljesíteni 2026-ban!

Régió	2024 tény	2025 várható	2026 előrejelzői konszenzus
USA	2,8	1,6	1,5
Kína	5,0	4,7	4,8
India	6,2	6,3	6,4
Oroszország	4,3	1,0	0,7
Izrael	1,0	3,3	4,9
Törökország	3,2	2,9	3,3
Brazília	3,4	2,1	1,6
UK	1,1	1,3	1,0
EU átlag	1,1	1,5	1,5
Németország	-0,5	0,4	1,2
Franciaország	1,1	0,6	0,9
V-4 átlag	1,6	1,9	2,1
Magyarország	0,5	0,9	2,4
Világ-átlag	3,2	2,9	2,9

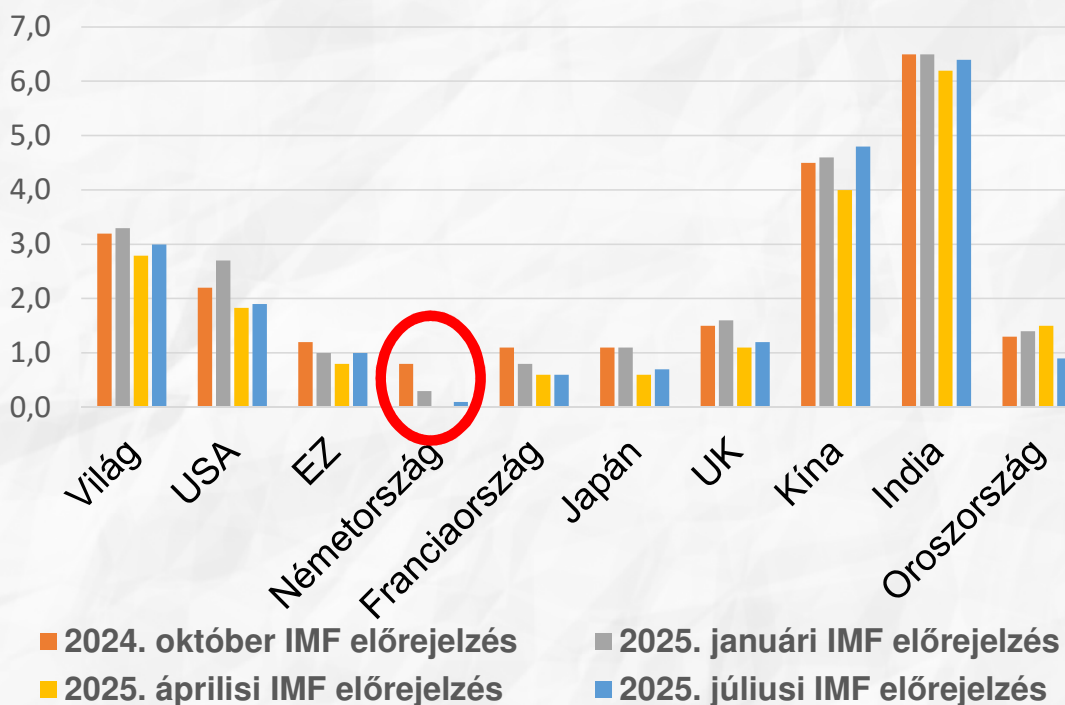
Forrás: OECD, World Bank, Bloomberg, Eurostat, KSH, (letöltve: 2025.06.30), STT Titkárság szerkesztése, Balogh Attila

GDP növekedés (%) a világban és az egyes régiókban, országokban

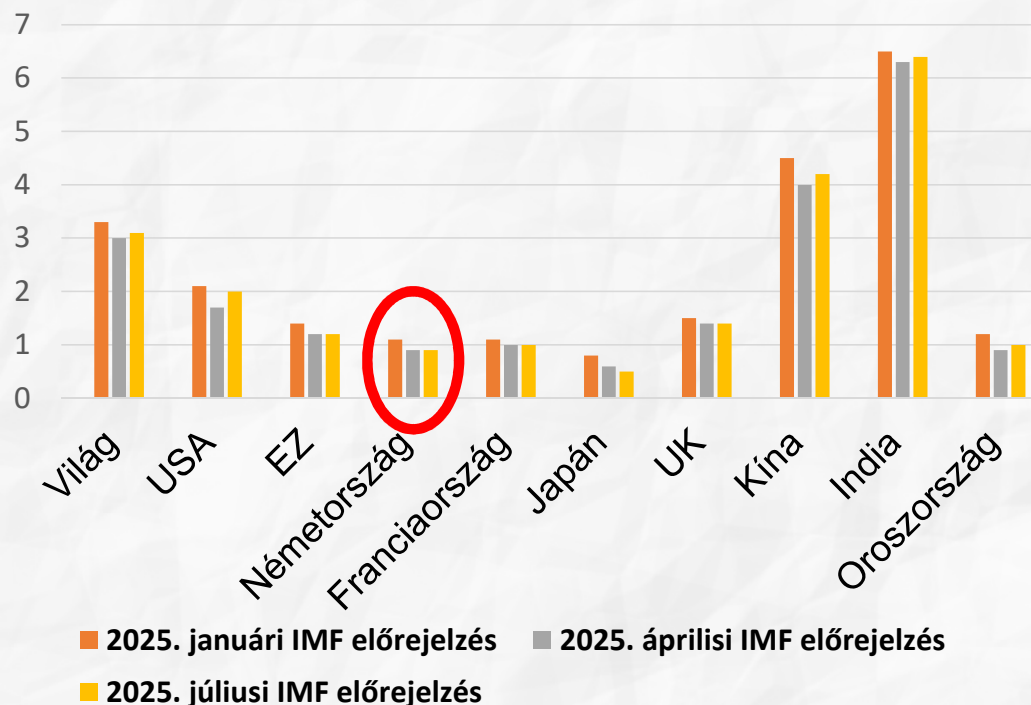
Az IMF az év elején lefelezte Németország idei növekedési kilátását, majd tavasszal újra. Ezzel párhuzamosan a 2026-os prognózist is rontotta.

A mérsékelt európai konjunktúra korlátozza Magyarország növekedési (és adósságcsökkentési) lehetőségeit

2025-re vonatkozó IMF előrejelzések

2026-re vonatkozó IMF előrejelzések

Az USA által megemelt vámtételek fékezhetik az adott ország gazdaságának növekedését, közvetve a miénket is

Kétoldalú vámok 2025. áprilisa előtt és 2025. augusztusában

	2024		2025	
Ország	az USA-ba érkező import vámjai az adott országból	USA exportot terhelő vámok az adott országba	az USA-ba érkező import vámjai az adott országból	USA exportot terhelő vámok az adott országba
Brazília	3%	n.a.	50%	50% *
UK	0%	0%	10%	10% * *
EU	2-5% (WTO átlag)	0-40%	15%	0%
Franciaország	0%	0%	10%	10%***
Kanada	0%	0%	25%	25%
Kína	34-145%	15-84%	30%	10%
India	2-3%	17-18%	50%	17-18%*****
Németország	0%	0%	10%	10%***
Olaszország	0%	0%	10%	10%***
Oroszország	n.a.	0-10%	10%%	10%
Átlag	2,7%	3%	15,80%	~18,6%*****

Forrás: FRED, WTO, Italian News, investing.com, Market Screener, Trump Tarrif Tracker, GRI, ProCapitas, FXEmpire, Transporto Europa, Reuters, WTO, financial times, PwC India, India briefing, OECD, STT
Titkárság szerkesztése, Balogh Attila

* *2025 augusztus 1-től minden termékre 50%-os vám| **bizonyos árukra kvótakorlát| ***augusztus 1-től minden termékre 30%| ****az USA főként olajat importál, ez korábban vámentes volt| *****Végül az USMCA kategóriába eső vámokat kivették| *****Yale becslés | *****szektoronként eltérő

Az európai költségvetési kiadások segíthetnek enyhíteni a német gazdaság lassulásának negatív következményeit

EU védelmi kiadások
növelése

Rearm Europe/Readiness 2030:

800 milliárd euró, ami az EU GDP közel **5 százalék**a

Németország
gazdaságfejlesztési
kiadásainak növelése

10 év alatt ipari, infrastrukturális és hadiipari kiadásokra:

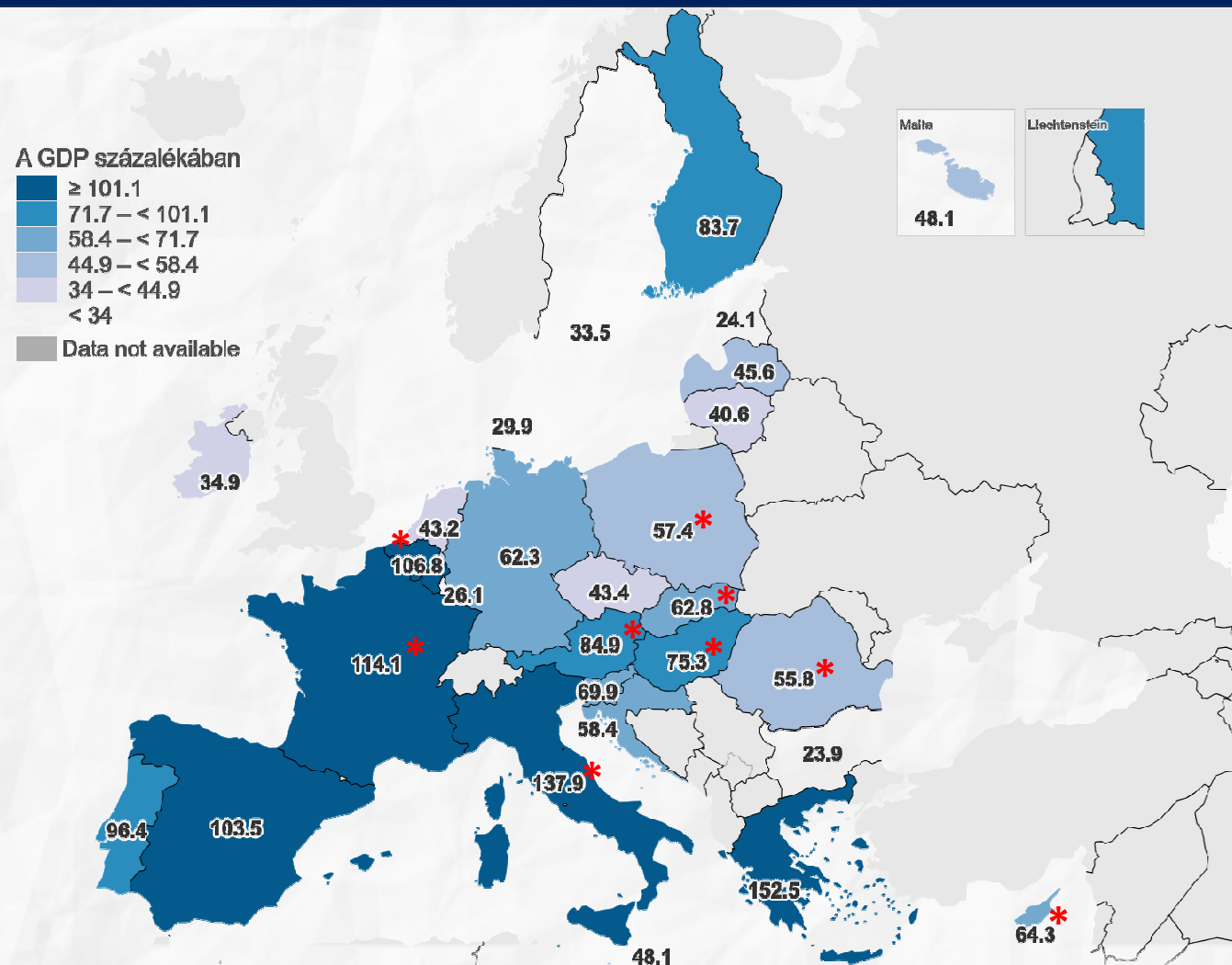
500 milliárd euró, ami az EU GDP **3,1 százalék**a

A becslések szerint az Európai Unió GDP-jét 2027 és 2030 között évente 0,3-0,5 százalékkal növelhetik ezek a programok

Az európai gazdaság gyorsulása a magyar GDP növekedés alakulására is pozitív hatással van!

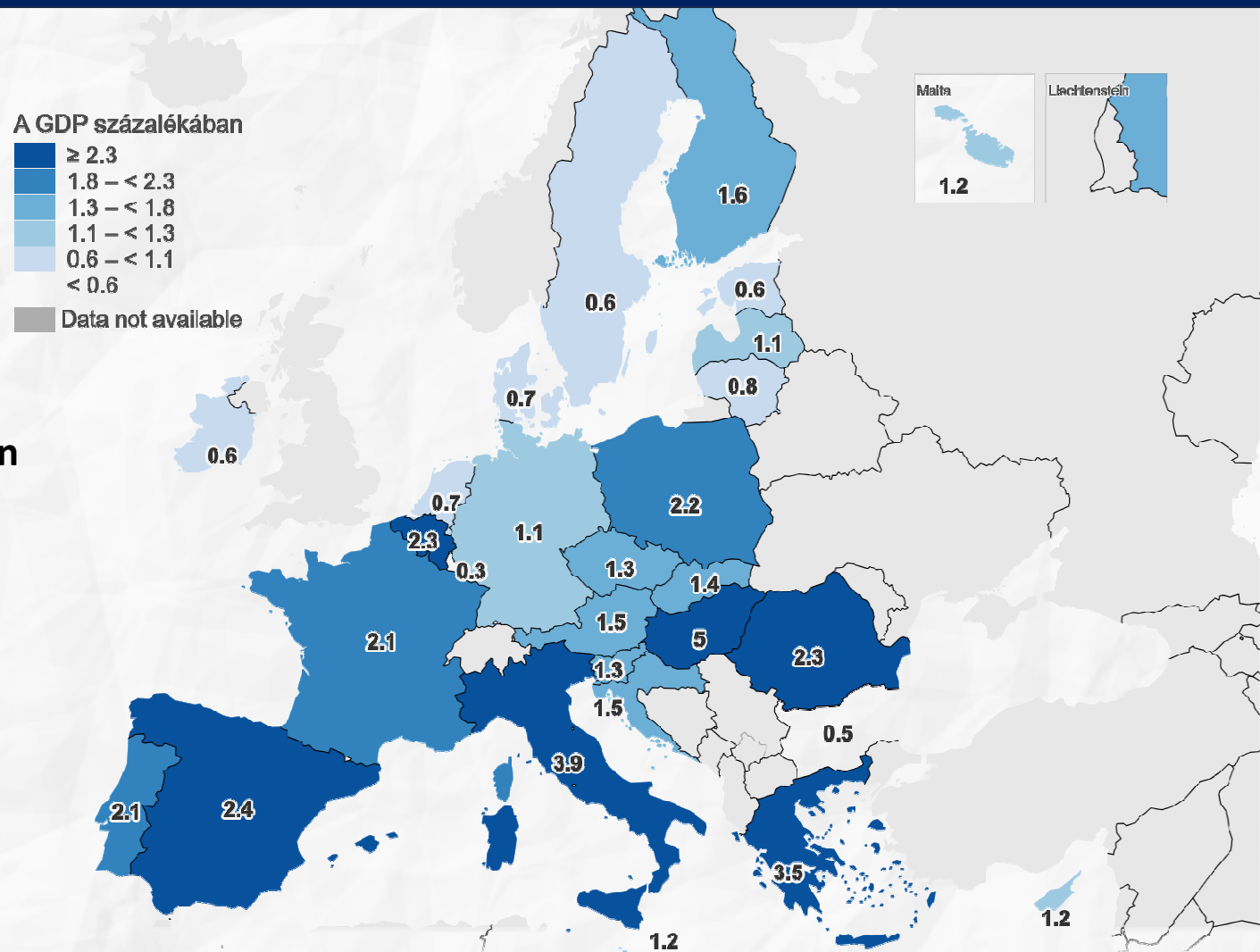
GDP-arányos államadósság az EU-ban, 2025 Q1-ben

- Az uniós költségvetési szabályok pandémia miatti felfüggesztése alatt sem állt le az adósságcsökkentés: 10 országban csökkent, 16-ban nőtt a GDP-arányos államadósság 2025 első negyedévében, míg Svédországban stagnált
- A magas hiány miatt 2025-ben 1, 2024-ben 6 országgal szemben indult túlzottdeficit-eljárás, eggyel szemben pedig folytatódott (*-gal jelölve)

GDP-arányos kamatkiadás az EU országokban 2024-ban (%)

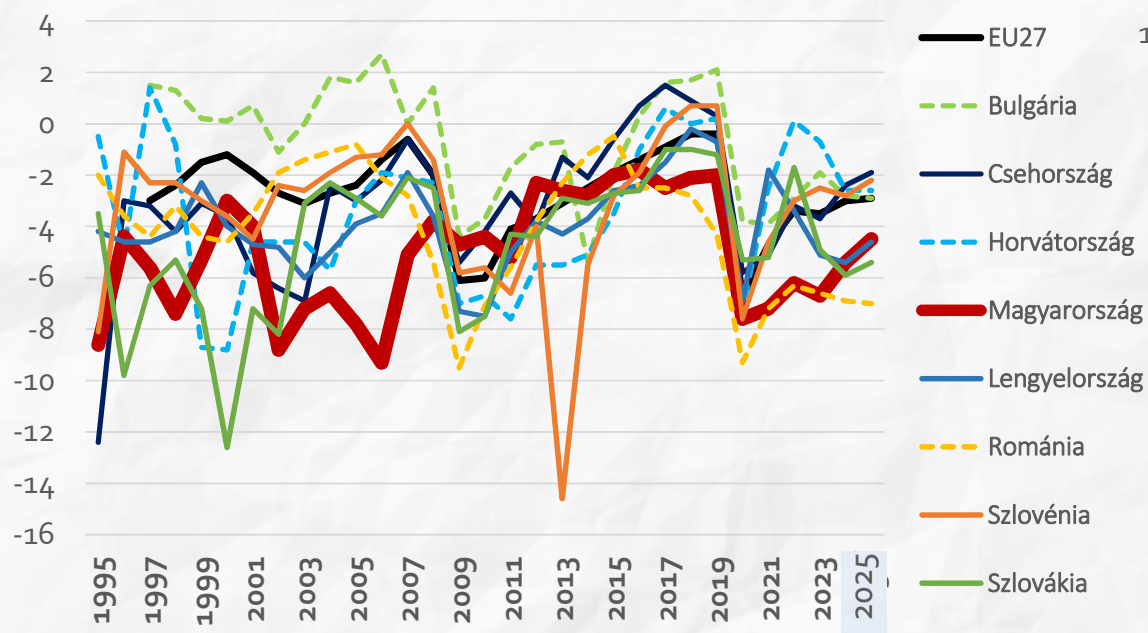
- 2024-ben tetőzött Magyarország GDP-arányos kamatterhe, 5%-on
- Idén 1 százalékponttal is kevesebb lehet a kamatkiadás a GDP-hez viszonyítva
- Pozitívum, hogy az elmúlt évtizedben megnőtt a hazai kézben lévő államadósság részaránya
- Ugyanakkor ennek van költsége a lakossági papírok kamatozásában (egyfajta biztosítás)

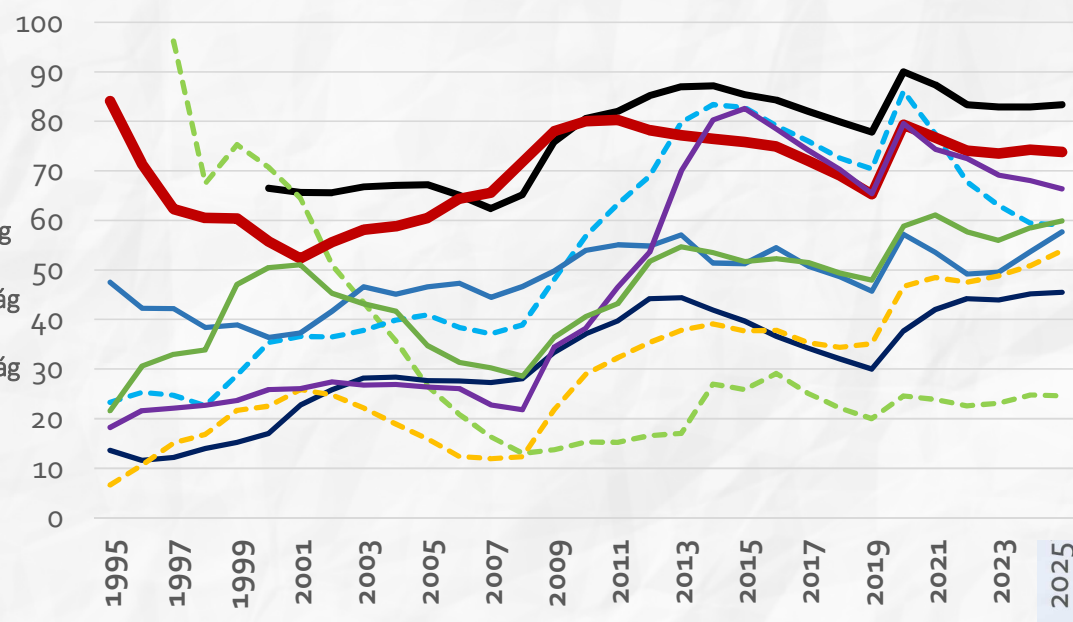
Az Európai Unió és a csatlakozott volt szocialista országok államháztartási hiánya és államadóssága

Magas kamatkiadásunk kedvezőtlenül hat mind az államháztartási hiányra, mind az államadósságra. Emellett ez versenyképességi kérdés is, a külső szereplők extra kockázatként veszik figyelembe. A Bruegel számításai során is olyan modelleredmények születtek, melyek szerint várhatóan Magyarországnak kell majd a legmagasabb kamatszinttel szembenéznie az előttünk álló gazdasági kormányzási ciklusokban

Az államháztartási hiány 1995-2025, a GDP százalékában

Államadósság 1995-2025, a GDP százalékában

Forrás: Eurostat, Európai Bizottság 2024 tavaszi előrejelzés, KT Titkársága szerkesztés, Horváth Gábor MKT előadása alapján STT titkárság Balogh Attila által frissítve

A magyar gazdaság kilátásai a 2025. nyári elemzői, előrejelzői konszenzus alapján

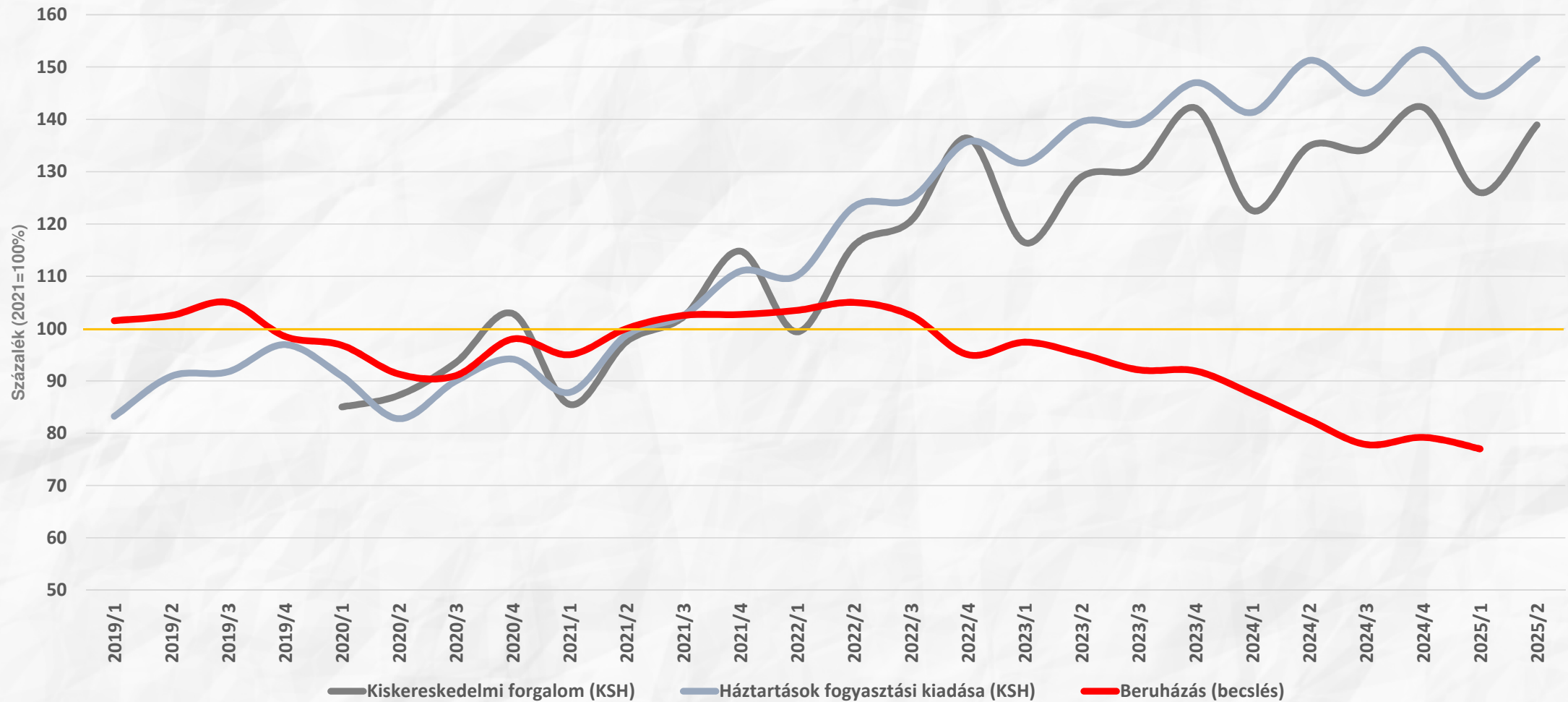
előző év = 100%

A 2026-ra szóló előrejelzés mind a gazdasági fejlődésünk, mind az egyensúlyi mutatóink tekintetében kedvező elmozdulást mutat

	2022	2023	2024	2025	2026
GDP volumen alakulás	104,6	99,5	100,5	100,8	102,8
Mezőgazdasági termelés	83,5	125,6	96,3	101,5	102,2
Ipari termelés	106,1	94,5	96,3	98,5	100,8
Építőipari termelés	100,7	93,5	103	101,2	103,5
Kiskereskedelmi forgalom	105,0	92,3	102,8	102,4	103,5
Idegenforgalom (turisztikai egyenleg)	147,2	126,4	103,5	102,9	104,5
Információ, kommunikáció	107,5	102	106	106,2	105,2
Háztartások fogyasztása	106	97	105,1	103,9	104,2
Állóeszköz-felhalmozás	102,2	96	88,9	94,5	98,4
Folyó fizetési mérleg egyenleg (GDP %)	-2,0	2	2,2	2,0	2,2
Külkereskedelmi behozatal (import)	109,5	99	96,0	100,6	104,7
Külkereskedelmi kivitel (export)	110,3	102	97,0	100,5	104,7
Bruttó átlagkereset	106,5	107	113,2	109,2	110,5
Munkanélküliségi ráta	3,6	4,0	4,5	4,5	4,9
Fogyasztó árszínvonal alakulása	114,5	117,6	103,7	104,7	103,7
Államháztartási egyenleg (GDP százalék)	-6,1	- 5,9	- 4,9	-4,4	-4,0
Államadósság (GDP százalék)	73,3	72,0	73,5	71,5	71,2

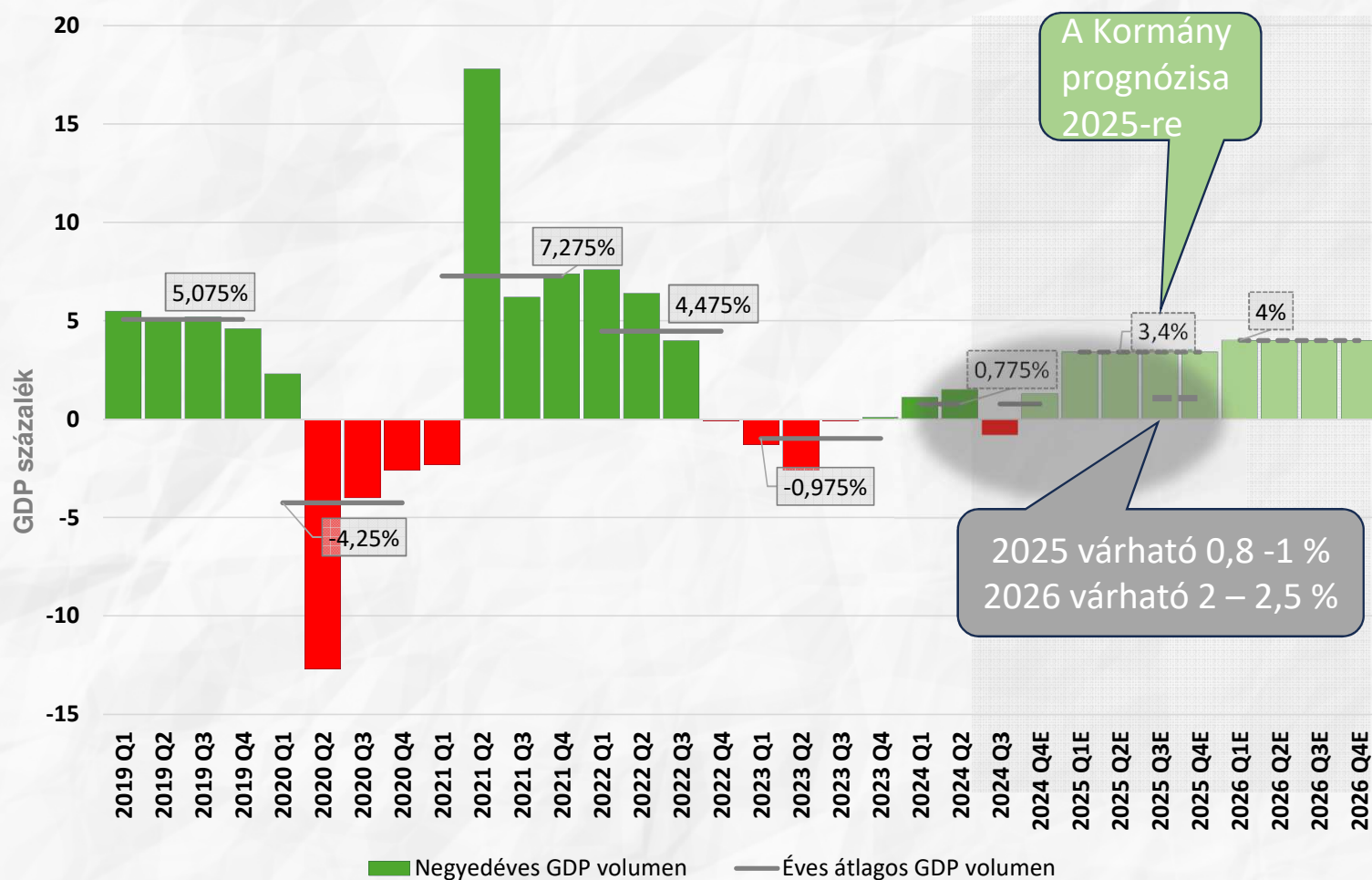
Fogyasztás és beruházás trendjei Magyarországon

Hazánkban a háztartások fogyasztása hullámzóan emelkedő, a beruházások alakulása viszont ezzel ellentétesen visszaeső

Az előrejelzés és a valóság

A 2023-ban készült, 2024-re és 2025-re vonatkozó növekedési várakozások túlzottan optimistáknak bizonyultak

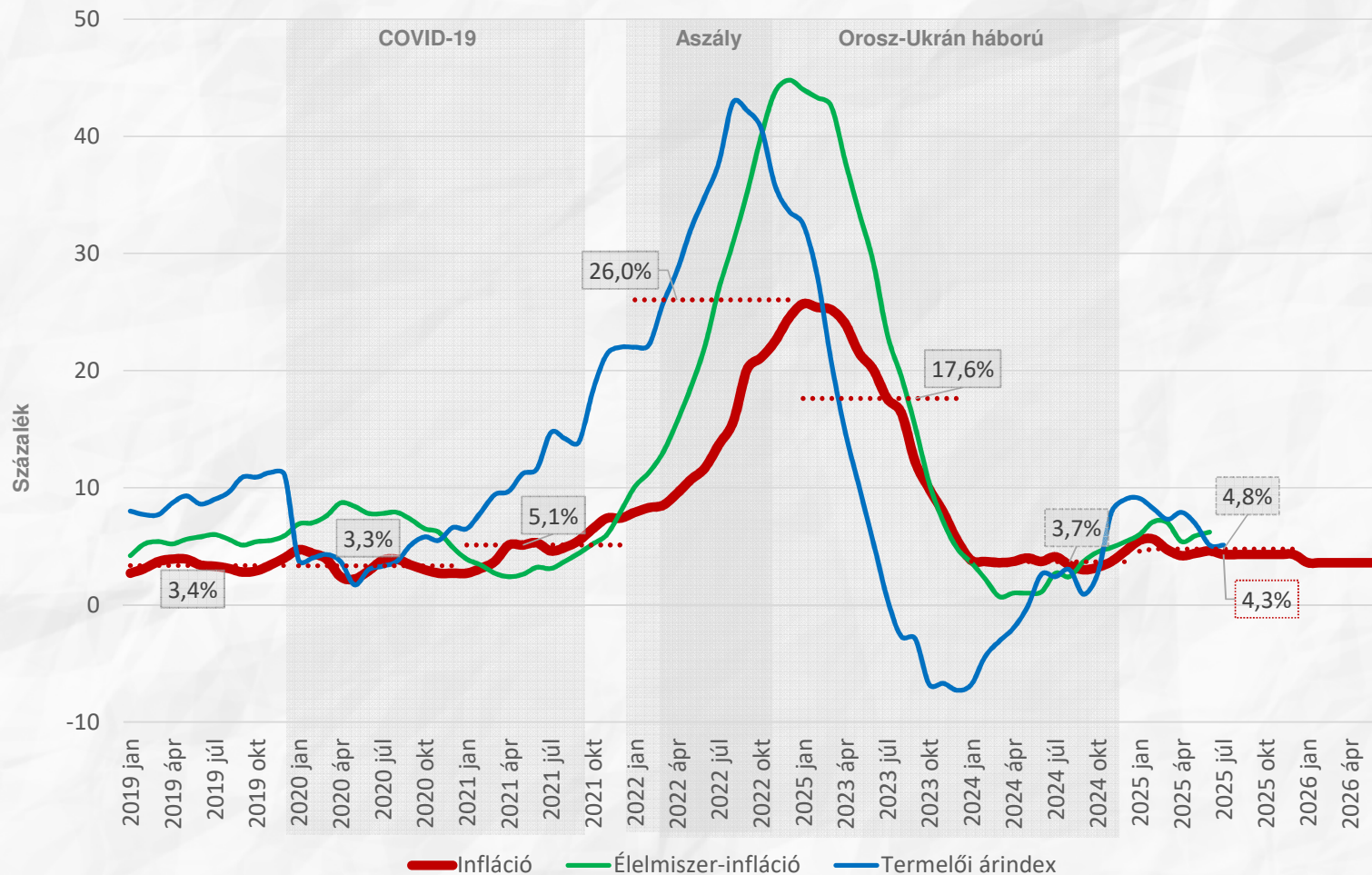

	2024	2025
	1,4%	3,2%
Morgan Stanley	1,7%	3,5%
Goldman Sachs	1,8%	4,3%
UBS	2,1%	3,3%
Moody's	2,3%	3,2%
FitchRatings	2,3%	3,8%
ING	1,5%	3,6%
ERSTE Bank	1,4%	3,2%
Átlag	1,5%	3,4%

A 2025-re az előrejelzői várakozások lényegében egybeestek a Kormánynak a „repülőrajt” ígérését hordozó, tervezési alapul vett makrogazdasági alappályájával

Az infláció, élelmiszer infláció, termelői árindex 2019 - 2026

Az infláció 2024-ben a várakozásoknak megfelelően 3,7 százalék lett. 2025-re a kormányzati előrejelzés emelkedést (4,9 százalék) mutat

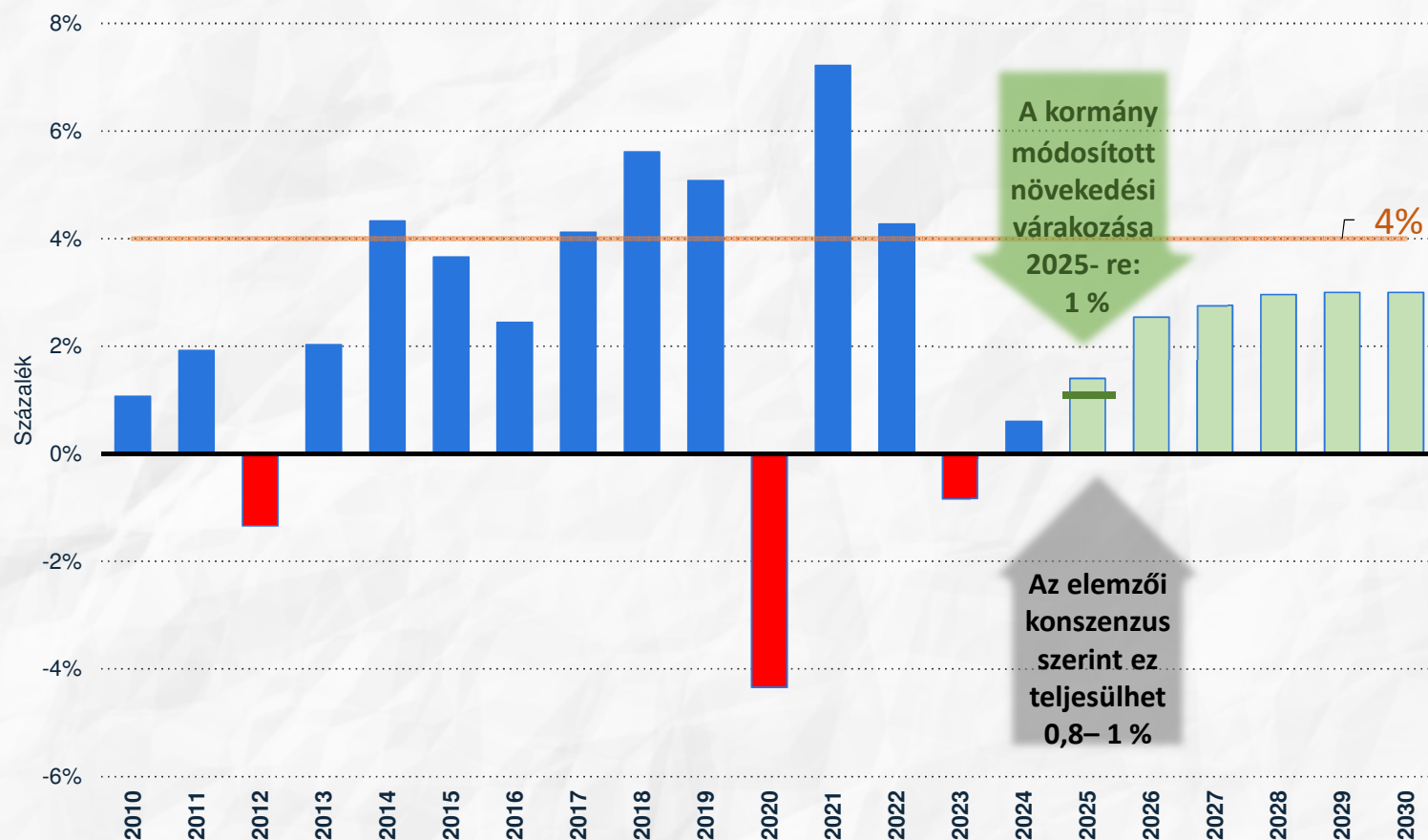

	2024	2025
	3,7%	4,7%
 Morgan Stanley	3,8%	3,3%
 Goldman Sachs	3,7%	2,8%
 MERRILL LYNCH A BANK OF AMERICA COMPANY	3,7%	3,2%
 BARCLAYS	4,0%	3,6%
 HSBC	3,7%	3,5%
 UBS	3,7%	3,1%
 Deutsche Bank	3,9%	3,8%
Átlag	3,7%	3,2%

Egyes piaci elemzők és az MNB inflációs várakozásai 2024. őszén közelebb voltak az infláció 2025-ös, tényleges alakulásához

A magyar növekedés hosszabb távú alakulása (év/év, százalék)

Az előrejelzések teljes bizonytalansága: konzervatív becslés szerint a GDP-növekedés az évtized utolsó éveiben lesz újra 4 százalék körüli tartományban, de...

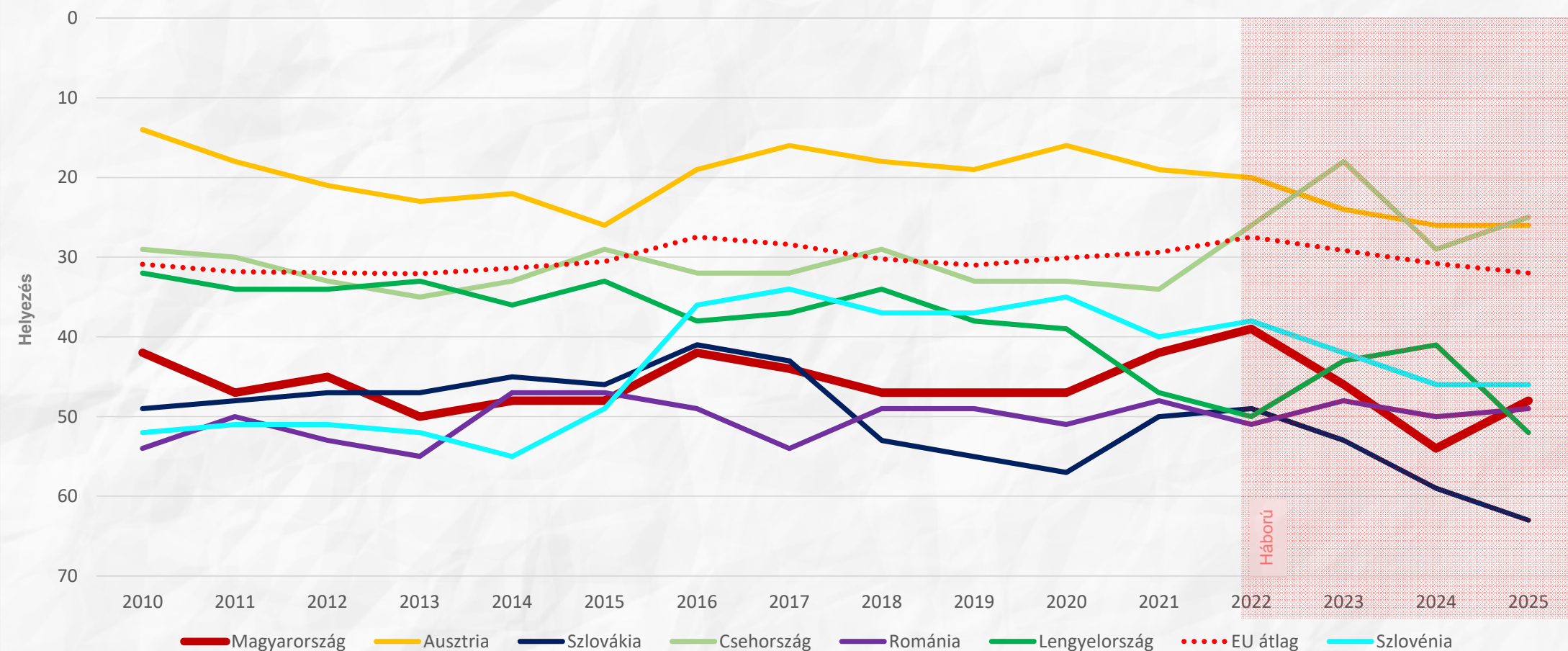
Borúlátó nemzetközi prognózisok: például az IMF legfrissebb, 2025 áprilisi prognózisa szerint csak 2030-ra érhetjük el a 3%-ot!

A hónapról hónapra romló külső feltételek ellenére, 2025-ben és 2026-ban várhatóan a jóléti célok teljesülhetnek!

IMD versenyképességi helyezés alakulása 2010-2025

Visegrádi-országok, valamint Ausztria, Románia, Szlovénia és EU átlag

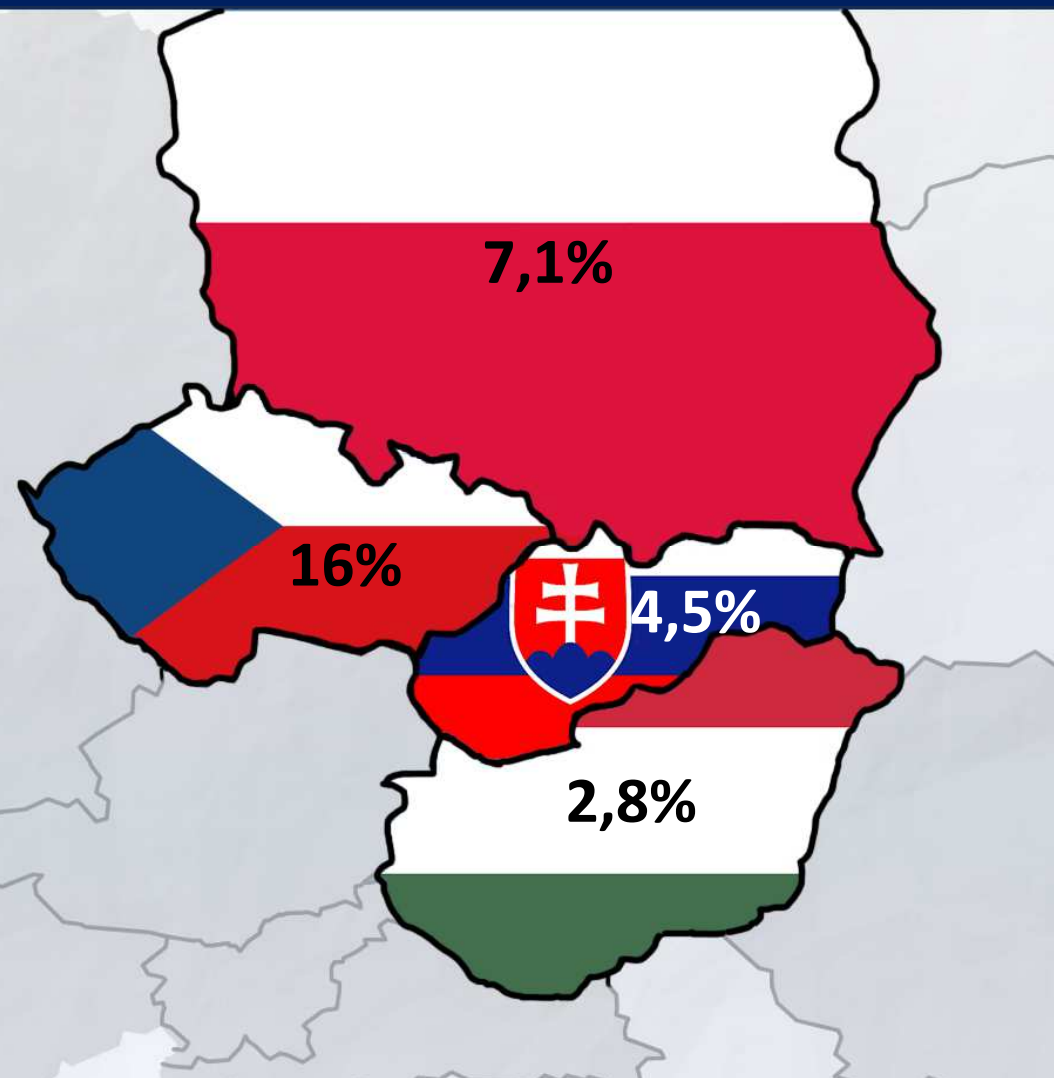
Versenyképességi rangsorban a környező országokhoz képest sem állunk jól. Pozitívum: elindultunk felfelé

Forrás: IMD, STT Titkárság szerkesztés, Balogh Attila

Harmadik országból érkező – szabályok szerinti – munkavállalók a teljes foglalkoztatottak arányában a Visegrádi országokban

- Csehország adataiban a Visegrádi országokhoz képest megjelenik a nagyobb migráció. A nyugat-európai országok adatairól nincs megbízható kép, minden bizonnyal a cseh adatoknál is nagyobb a legálisan foglalkoztatott harmadik országbeli munkavállalók aránya
- A migrációs feltételek általános szigorítása tapasztalható az Európai Unió minden országában

**Köszönöm megtisztelő figyelmüket, kérve, hogy
hallgassanak meg a mai világunkra is jellemző néhány
taktust Bartók Béla Amerikában írt Mikrokozmoszából!**

Mikrokozmosz - VI. füzet: Mese a kis
légyről